

KOMPARATIVNA ANALIZA

UVOD U STUDIJE BEZBJEDNOSTI

FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

UNIVERZITET CRNE GORE

mr Marko Savić

“Thinking without comparison is unthinkable. And, in the absence of comparison, so is all scientific thought and scientific research”

- ŠTA RADE ISTRAŽIVAČI?
- Istraživači upoređuju slučajeve međusobno;
- Koriste statističke metode za izgradnju (i prilagođavanje) kvantitativnih poređenja;
- Oni porede slučajeve s teoretski izvedenim čistim slučajevima;
- Oni upoređuju vrijednosti slučajeva na relevantnim varijablama sa prosječnim vrijednostima da bi procijenili odnos.
- Komparacija daje osnovu za davanje izjava o empirijskim pravilima i za ocjenu i tumačenje slučajeva u odnosu na materijalne i teorijske kriterijume

O KOMPARATIVNOJ POLITICI

- Uz političku teoriju i međunarodne odnose komparativna politika je glavna disciplina političkih nauka
- Cilj joj je:

**OPIS OBJAŠNJENJE I PREDVIĐANJE SLIČNOSTI
I RAZLIKA MEĐU POLITIČKIM SISTEMIMA**

KAKO?

- Intenzivna analiza malog broja slučajeva ili opsežna analiza velikog broja slučajeva
- Koriste se i kvantitativni i kvalitativni podaci

TIPOVI

1. PROUČAVANJE POJEDINIH DRŽAVA

- Vezan za proučavanje drugih političkih sistema
- Nastao na samom početku razvoja discipline u SAD
- Pouzdana samo kada se uvede u implicitne komparativne vode, kada se analitički provjeravaju studije slučaja ili se mjere odstupanja od uvriježenih postulata

2. METODOLOŠKI

- Uspostavlja pravila i standard komparativne analize
- Kako bi trebalo sprovoditi komparativnu analizu?
- Povezivanje podataka, uticaj jednih na druge, predviđanja

3. ANALITIČKI

- Kombinuje empirijski sadržaj i metode
- Utvrđuje i objašnjava sličnosti i razlike među zemljama i njihovim institucijama, akterima, procesima itd.

ŠTA RADIMO KAD KORISTIMO KOMPARATIVNU ANALIZU?

- OPISUJEMO sličnosti i razlike
- OBJAŠNjavamo kroz odgovore na pitanje zašto je nešto ovako a ne drugačije?
- Da bi objasnili te razlike postavljamo HIPOTEZU i koristimo empirijske podatke da bi je potvrdili ili opovrgli
- POREDIMO ili političke sisteme *en large* ili pojedine djelove sistema institucije itd.

METODE

- Na izbor metoda utiče da li se radi *mali N* ili *veliki N* broj slučajeva; da li se koriste kvantitativni ili kvalitativni podaci; koji je vremenski okvir
  - Izbor metoda je uslovljen *istraživačkim pitanjem*
1. Prvo razmatramo problem i formulišemo istraživačko pitanje
  2. Analiziramo koji i kakvi podaci su nam najprikladniji
  3. Odredimo nivo komparacije (u slučaju ovog predmeta riječ je o dijelu političkog sistema – bezbjednosnom)
  4. Fokusiramo se ILI na sličnosti ILI na razlike
    - Ako istražujemo propast jednog tipa režima u više zemalja na različitom prostoru ali npr. u istom vremenskom periodu – možemo tražiti sve zajedničke činioce koji su doveli do ovog procesa u ovim zemljama
    - Možemo da imao slične slučajeve ali da istražujemo različite ishode. Šta se to desilo u jednom, a šta u drugom sistemu koji su slični, pa imamo različite ishode? METODI SLAGANJA I RAZLIKE